

Օրինակ մագաղաթ Կոնդակի սուրը Աղբրկայ վանից Մշոյ.
Օրինակեալ 1882 օգոստոս 30, ի նոյն վանս. [ի ծնոն
Գարեգին եպիսկոպոսի Սրուանծտեանց].

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ԼՍՏՈՒԱԾՔՆԿԱԼ Ս. ՆՇԱՆԻՆ Ս. ԱՂԲԵՐԿՈՒ.

Գոյացուցիչն ամենայն լինելութեանց, որ արար զերկինս և զերկիր, զմարդ և զանասուն, զբոյս և զտունկս, Աստուած է։ Այլ և ժամուց և ժամանակաց ի դարս դարս և ի ժամանակս ժամանակս ըստ մարգարէին՝ Յարուցանէ զպարտա յերկրէ, և բարձր առնէ զառապեալս յադրեաց. նստուցանէ զթագաւորս յաթոռս, և ածէ գաւտի ընդ մէջ, և առաքէ զգաւրաւորս ի գերութիւնս և գերելոցն և բանտարկելոց զազատութիւն շնորհէ, որպէս և մարգարէին աստուածաշայն գրէ. [Թէ՛ Ոչ թողու Տէր զգաւազան մեղաւորաց ի վրձակս արդարոց, և արդարքն մի ձգեսցեն զձեռս իւրեանց ի յառնել զանիրաւութիւն, դարձեալ այլուր ասէ. Զի ոչ թէ իւրով զաւրութեամբ զաւրանայ հզաւրն, այլ Տէր տկար առնէ զհակառակորդն և Տէր սուրբ է։ Եւ թէ՛ Մի պարծիք և մի խաւսիք զամբարտաւանս. Բազում են այսպիսի վկայութիւնք գրոց, բայց մէք ըստ աւուրս և ըստ պատահման ժամանակիս պատմեսցուք և մի մեծաբանեսցուք կարողութեամբն Աստուծոյ։

Ես Սմբատ Հայկազնի որդի Աշոտոյ, և թագունիս Շահանգուխտ, որ Տիեզերակալ կոչեցայ և տիրեցի Հայոց մինչև յԱսորիս, և էր նա այր կորովի և առատամիտ և պատերազմող, և յաջողեցաւ նմա, և կապեաց նմա թագ Ռամանոս թագաւորն Յունաց, և սիրէր զնա յոյժ. և նա տիրեաց ամենայն աշխարհիս Հայոց և ընդ ձեռամբ էած զՀայք, զՏայք, զՎիրք, զԱղուանք և զՎրաց դաշտ, և զՓառիուն, և զԱշարնիս և զԱրևիս, և զԲաղայ, և զաւանն զՊարդայ առեալ տիրեաց զՓայտակարանն որ է Տփլիս,

զկորնբերդ, զԼամիս, և Վաղարշապատ, զԴուլին, և զՎայոց
 Զորն-զՆախուռանն էառ և զամրոցն Երնջակայ, և զՎա-
 զարշակերտ, և զՎաղարշաւան, և զԲասէն, և զԱպահու-
 նիս, զՀաբք, և զՏարաւն, զՍասունք, զԿերան, զՊելախան
 զՇէրվան, և շինեաց զամրոցն Խլաթայ, շինեաց և զգա-
 ւառան և զամենայն աշխարհն Առքերունեոյ¹⁾, Էւ առն
 մի տաճկի տայր իւր զքերզն Բերկրոյ, անուն նորա Ռա-
 ջապ, որ եկեալ էր ի Դարբանտ քաղաքէ առ արքայն
 Սմբատ, և Մաղկէոտն գաւառն տաճկի մի այլ, և մե-
 ծամաեցաւ, և ինքն անուանեաց զինքն Տիեզերակալ Սմբատ:
 Յայնժամ քոյրն իւր Հրանոյշ յղեալ առ եղբայր իւր
 Սմբատ և ասէ. թէ իմ այրս Տէրէն թողեալ զիս և զայ-
 լազգի մի կու սիրէ, ՚ի Հերայ, զգուստր Ապամարոսոյ, և
 այնչափ յանդգնեալ է և յամառեալ յայլազգին, որ զհա-
 սարակ տարւոյն՝ գնայ անդ կենայ, և զամենայն բարիք
 տանս անդ տանի և պատրաստէ նոցա կերակուրս, այլ և
 զգանձս և հանդերձս, զծիս և զշորիս տանի կնոջն այ-
 լազգւոյ, և անամաշ լրբութեամբ սիրէ զնա, և զորդիքն
 իմ առ ոչինչ համարի և անտես առնէ, և դու Տիեզերա-
 կալ եղբայր, յորմէ սարսին ամենայն թագաւորք և իշ-
 խանք և մեծամեծք երկրի, մի տար զիս արհամարհել,
 քանզի քոյր քո եմ, և ոչ զայլ ոք ունիմ տէր:

Զայս իբրև լուաւ թագաւորն Սմբատ, յղեաց առ
 Տէրէն և ասէ, զի՞ առնես զայդ ապիրատութիւն զոր չէ
 պատեհ, զքոյրն իմ զՀրանոյշ զոր ոչ այգալիսի եղև ի
 կանայս համեստ և գեղեցիկ, դու զնա թողուս, և առ
 այլազգին երթաս. չերկնչիս յԱստուծոյ, և թէ վասն
 պոռնկութեան պէտս ունիս՝ բազում կանայք կան յաշ-
 խարհդ Վասպուրականի, այլ և լսել թէ զամենայն կա-
 նայք աղատաց քոց ապականեալ ես, երկիր յԱստուծոյ,
 չէ քեզ բարի այդ ձայնդ զոր լսել եմ:

1) Հետադոտիչ բանասէրք այս տեղեաց անուններն պէտք
 է ի նկատ առնուն, և բաղդադէն այժմու անուանց հետ:
 Յ. ք. Մկրեան:

Իբրև լսեց Տէրէն զթուղթն Սմբատայ, ասաց ընդ գետապանն. Աստ ընդ Սմբատ թէ՛ դու կարի անձնահաճել ես ընդ մեծութիւնդ՝ որ քեզ յաջողեցաւ. Դու ինչ ես որ զայդ ընդ իս ասես, իմ տանս տէր եմ և իմ կամացս, զոր սիրեմ զայն առնեմ, թէ չես հաճոյ, յղարկէ և տար զքո քոյրն, թէ չէ ես յղարկեմ առ քեզ:

Յորժամ լուաւ զայս թագաւորն Սմբատ, գրեաց հրովարտակ ՚ի Հեր, առ որդիքն Ապամուրայ, և որդիքն Տէրէնի Գորգի և Գագիկ քուեր որդիք էին Սմբատայ թագաւորին, և յսացան ընդ քեռին իւրեանց, և այս մինչև ցայս վայր գրեցաւ. զբովանդակն գտանես ՚ի յԱսողնակը:

Ես Սմբատ թագաւոր տիրեցի Հայոց ի թվն. ԽԴ. (44=595)¹⁾ և էաք ի մեծի խաղաղութեան, որ և ի յազգմանէ չարին, և ի նախանձու յոռի և աներկիւղ խրապոռոց ի մեծ իշխան Աղձնեայ, Գագիկ քուեր որդին իմ առնու ի թիկունս զղաւթն Իսմայէլի, զԽալիֆայն Պաղտատայ, և թագ կապէ իւր, և նստի ի յԱղթամար, և տիրապետէ Խլաթայ ծովուն հարաւակողմն ամենայն դաւառաւքն, որ Հայոց լեալ էին, և ջանիւ և աւգնակա նութեամբ նոցին կամէր և զչորրորդ Հայք առնուլ. զԱնձտայ (ղարս) զՍասունք, զԽոյթ, զՏարաւն, զՇատահն, զԴաւրհատն, զԽլաթ, զՄանաղկերտ, զՀայք, զԱրճէշ, զոր լուեալ մեր ի նախանձ վառեցաք որպէս աւրէն է թագաւորաց՝ ոչ կամելով զայլոց թագաւորել, ըստ այնմ թէ զփառս իմ այլում ոչ կամիմ. ժողով արարի բազում հեծելոց ՂԴ. (94) հազարաց, և եկաք ի յաշխարհն Ապահունիս կոչեցեալ, ուր և եկն ընդ մեզ՝ մեծ և վառաւոր Կաթուղիկոսն Հայոց Տէր Յոհաննէս երկոտասան եպիսկոպոսաւր միջնորդ և խաղարար երկուց կողմից մեզ և քուեր որդւոյն իմոյ Գագկայ:

Եւ միջնորդութեամբ Տէր Յոհաննէսին և այլ բազում եպիսկոպոսաց և քահանայից և կամաւորութեամբ Աս-

1) Ննձ թուի թէ սխալ է այս թուական. Յ. ք. Մ:

տուծոյ Հաւր. և զաւրութեամբ սուրբ Հոգւոյն, և մարդասիրութեամբ Տեառն ձերոյ Յիսուսի Քրիստոսի. յամալծեղև սատանայ, և եկաք հաշտութեամբ առ իրարս և բարձաք զչարն ի միջոյ. և եկաք ի գեղաքաղաքն Մանազկերտ, և էաք ի մեծի ուրախութեան: Որ և Աստուծոյ հաճեալ ընդ միաբանութիւն և ընդ հաշտութիւն մեր. որ և այսաւր սքանչելի և զարմանալի հրաշք գործեցաւ ի քաղաքին Մանազկերտ, զի լուեալ էր մեր զյարութիւն պատանւոյն ի Փրկչական Խաչէն, և երկբայութեամբ հաւատայաք, որպէս Թումաս ի յարութեան Տեառն. զի Սողոմոն Առակախաւս գրեալ է թէ՛ Զոր տեսցէ ակն քո, խաւսեսցի բերան քո:

Քանզի էր գաւառին Խութայ ի գլուխն՝ Անապատ մի նախագիր Առաքելոյն Թադէոսի ի նմա. կայր այլ և Խաչ մի ի չափ Վարադայ Խաչին, անուանի սուրբ Աղբայրիկ. զոր ի Յակոբայ Տեսուն եղբարէն ասեն աւրհնեալ, զոր և անունն յայտ առնէ, իսկ այլք՝ թէ՛ ի Փրկչական Խաչին մասն եղեալ ի նմա, զոր մեք զանցեալն ոչ գիտեմք պատմել, բայց զոր տեսաք աչաւք, ոչ կարեմք թագուցանել, և կրել վճիռ ի Տեառնէ՝ ըստ քանքարաթագուցացն:

Քանզի յորժամ՝ եկաք ի գեղաքաղաքս Մանազկերտ, եկն և Հայր Վանդրին Եղիշէ. ունելով ընդ ինքեան զՍ. Խաչն Աղբարիկ. և էր տուեալ պարգև սրբոյ Խաչին Սմբատ Մամիկոնց չորս կուղպակ, և երկու ականեան Առատանոց մի որ Զիթահանք կոչի, ի ցետուաց դռան մուտն ի յաջակողմն որմակից Սրբոյն Սարգսի. և միւս եկեղեցին որ մեր աւրի սուրբ Աստուածածին կոչի մերձ ի դուռն ցետուաց:

Եւ էր հաւրն Եղիշէի սանահայր մի աւագերեց քաղաքիս, անուն նմա Բաբիկ, և սանամաւրն Զոյի, և ունէին ի զաւրաց մերոց իջեանս. եկն և հայրն, և ի խնդութենէն զմիմեամբք խմբեցան, և էր հաւրն սանն՝ երկու երկու ամաց աւելի կամ պակաս, անկանի ի Թոնիրն և այրի, և լինի որպէս գործելի: Եւ քաջահաւատ կիսնն ոչ յայտնեաց ումեք բայց միայն երիցուն հաւրն տղային, և

նա ևս ծածկեաց զեղեալ գործն յԱստուծոյ յուսալով. պատեալ եգ յօրորոցն և խնդրեալ զսուրբ Խաչն՝ տարեալ ի վերայ տղային, զոր ածէր զմտաւ թէ՛ որ հաւատով խնդրէ առնու. զի ոչ տկարանայ առ ի յԱստուծոյ ամենայն բան. և խնդեանք սպասաւոր էին լրջմտութեամբ և պայծառ դիմօք. մինչև յարբումն հասեալ գինւոյն, և բառնալ ամաթոյ մարդկան. խնդրէ Եղիշէ և սանն, և երկիցս և երկցս պատճառեն թէ քուն է. և նա անյաշ յապաղ և ստէպ խնդրէր:

Ապա կարողութեամբն Յիսուսի Քրիստոսի, որ զՂազարոս չորեքօրեայ կոչեաց ի մեռելոց, շրջեալ տղային զօրորոցն և ընկէց զխաչն ի գետին, և սկսաւ լալ շառագունեալ և քրտնեալ երեսաւք, օրպէս ի բաղանեաց ելեալ: Յայնժամ հայրն և մայրն զճիշ և զազազակ բարձեալ ի լուր ամենեցուն թէ մեք զտղայդ խոշտեալ գործելի եղաք յաւրորոցն, զայս լուեալ ամենեցուն առ հասարակ քաղաքն ամենայն և հեծելազարն գիմեալ ի տունն տեսին զմեծահրաշ սքանչելիսն, զի մազ մի ի գլխոյն ոչ էր կիղեալ, և զենմունք և ծախք բազում եղեն ի քաղաքիս և յերկրիս. և հաւատ և նոր հաստատեցաւ ի մեզ և զառաջին յարութիւնն պատանւոյն՝ վերջնովս հաւատալի եղև:

Եկաք և մեք Սմբատ թագաւոր Հայոց և թագուհին իմ Շահանգուխտ, և նոր թագաւոր Գագիկ քուերորդիս իմ, և Թամար թագուհին, և բազում իշխանք և ազատք. Վասակ Սիւնեաց տէր, Զվանշէր տէր Կապանին, Վարազ Մարդպետական. Գնուն Գուգարաց, Վասակ Բջնոյ. Ասպետ Ապակաստանի, Արտաշիր Բագրատունի. Սարգիս Խոռխոռունի. Աշոտ իշխան, և այլք բազումք յիշխանաց Հայոց և յազատաց. այլև Ուսուֆն ի զաւրացն Պարսից դեսպանի, և սիրոյ աղազաւ եկեալ էր առ մեզ, միահամուռ եկեալ ի տեսութիւն տղային. և տեսաք նոր սքանչելիք, զի մազ մի ի գլխոյն ոչ էր պակասեալ: Եւ երէցն ոչ սակաւ ծախսութեցաւ, զի ունէր ինչս բազումս, զոր կերակրելով և զոր մեզ տանմտելի¹⁾ տալով, զի պայազատ

¹⁾ Տանմտելի, ահա նոր բառ, յորմէ կը գուշակուի, թէ

աղգէ էր երէցն. նաև Խաչին բազում ռոճիկս խոտացաւ, և տունն ամենայն սք ըստ կարողութեան իւրոյ:

Եւ մեք թագաւորքս և Կաթուղիկոսն խորհեցաք զքաղաքս երկրով Խաչին ողբ տալ ամենայն մտաւք՝ զոր թագաւորքն պահանջեն: Յետոյ ի միտս եղեալ մեր վասն դեսպանին որ առ մեզ էր, և վասն Պարսից որ ուշ եղեալ էին գալ ի վերայ մեր, ոչ տեսաք պատեհ, այլ բաւանդակ համարեցաք զտուեալ պարգևքն ի Սմբատայ Մամիկոնեանցն՝ անսղալ և մնացական:

Եւ մեք Կաթուղիկոս թագաւորքս տուաք զքաղաքս երկրովն վիճակ Խաչին և Վանդրին, և սահմանեցաք զԵղիշէ Հայրն Եպիսկոպոս Վանդրին, և կարգեցաք ընդ դահադլուխ Եպիսկոպոսն, զի և առաջին Եպիսկոպոս հարք, այն է առաջին յաջոյ կողմանէն յետ որոյն Գրիգորի: Վասն որոյ որ տեսաք մեծ սքանչելիս, և վասն որ՝ Վանդիրն Սենեքերիմանցն տապանատուն էր, և ունէին զՍասունք իւրեանց վիճակ և զԿայթ գաւառ, վասն այսորիկ ինքնագլուխ արարաք զՎանդրին Եպիսկոպոսն. բայց Մեռօն ի յԱթոռոյս առնուէ: Եւ տուաք զՄանազկերտ կարգեալ Եպիսկոպոսոքն Վանդրին, զի Մանազկերտայ Եպիսկոպոսն տէր է ի Լծայ մինչ ի յաղաղութուն աւրնայ երկրովն, Բակոց մինչև յԱրժկաշու խուռն՝ ուր ջուր թափի: մին այլ Կապարն Տարապաճուկն Այծաբերդին երկրովն, Պաւլխուխովն. բայց Սագրանոյ Եպիսկոպոս կայ՝ զնա այլ ի հնազանդութիւն տուաք Վանդրին, և զՍղէրտ և զԲաղէշ իւր երկրովն մինչև ի Բէլաւ. և միւս այլ՝ զԼժկան և զԱնթկան և զմիւս այլ զԿոթ ձորոյն և զՈղորմականն և զԽոյթ, որ իւրեանց կարգած էր ցառաջն՝ տուաք Խաչին և եկեղեցւոյն ձիթագին՝ որ եկեղեցականն ժողովէ: Եւ զՍասունն որ իւրեանցն էր, տուաք Ղազարու վանացն, զատ ի թաղասայ գաւառէն, զի Վանդիրն ի Սասնոյ հանել է, և գաւառն մինչև ի Կեցլիւ արաք. և յԼուրդիրն

Երբ թագաւորն մէկեւ մը տուն մանէր դրամ կը վճարէր . . . :
Յ. ք. Մ.

և զՀօրսանք գաւառն մինչև յԵղնքարն, և զԱրծուեաց գաւառն իւր սինօրովն, զի Հայրն որ եպիսկոպոս օրհնեցաք Արհաւից էր:

Վասնորոյ մեք կաթուղիկոս և թագաւորքս պատեհ տեսաք և սաՀմանեցաք, զի մի ոք ի մերոց կամ՝ յաւտարաց իշխեսցէ խափանել, և թէ ջանայ խափանել, մասնակից լիցի Յուդայի և խաչահանուացն: Եւ կաթուղիկոս որ խափանէ նախանձու աղաքաւ կամ՝ կաշառաց, նղովեալ եղիցի յերկց սուրբ ժողովոց, առաջին՝ երեք հարիւր տասն և ութիցն, և երկրորդն՝ երկու հարիւրիցն և երրորդն ի 4. Պաւլսին, որ յԱթոռ Հայրապետութեան մի մնացէ, որպէս զԱրիոս, զՆեստոր, զՄակեդոն և զայլ հերձուածողսն:

Եւ թէ թագաւոր՝ որպէս զՓարաւոն անդնդասոյղ եղիցի, և ելցէ զնա երկիր որպէս զԿորլս և զԴադան և զԱրիւրոն: Եւ թէ քահանայն նախանձու աղաքաւ խափանեալ ջանայ, ի քահանայութենէ լուծցի, և ընդ Աննայի և Կայիափայ ընկալցի մասն, և հող աւրհնութեան զնա մի ծածկեսցէ, և յետոյ թոշակին մի արժանասցի:

Եւ թէ աշխարհական ոք յանգզնի նախանձու կամ՝ այլ իրիք պատճառի և հանել ջանայ, Հաղորդի արժանի մի լիցի, և աւրինաւոր թաղումն նմա մի առնիցեն:

Արձան յաւիտենական եղիցի մինչև գայ Քրիստոս:

Եւ թէ հանգիպի որ յետ մեր Մուսուլման Սուլթան գայ և նստի և խափանել ջանայ Ուսուֆի Ապասէճայ որդւոյն բանիւ դրեցաք զայս, նա՝ իւր Մահմէտէն և յԱշայէն և Փայտայէն ապիլար լինի, ու զինչ հալալ ունի ի վերայ ուրեան մասան ասէ տալաղովն ուր կին թողած լինի մինչև ի Պաղտատ, մինչև ի հարիւր հազար ջհտի նալաթ լինի:

Գրեալ եղև գիրս ի թվիս Հայոց չորս հարիւր ԽԴ¹⁾

1) Այս տեղ ուղղեցաւ թուականն, զի յայտնի կը աեսնուի որ գրութեանս մէջ ի վեր անգը թուաւեանէն Ն գերը մոռցուէր է և միայն ԽԴ թիւը գրեր է:

(444=995) և տաճիկ թարիխն՝ երեք հարիւր ութսուն չորս, ի յամսեանն նոյեմբերի Ը (8) որ էր տաւն սրբոց Հրեշտակապետացն:

Զայսչափս մեք պարգևեցաք. և զոր յառաջն ունէին ի ս. Գրիգոր Լուսաւորչէն մերոյ և յայլ թագաւորաց և յասպարապետաց, զԳրեկաւ երկիրն, մինչ ի Յարգգողն, Բողնարդու երկիրն, զՏէրզնի. Պըֆրայ, Պապերս, զորս այլ ինչ առաջ ունէին Վանդէրն, տուած իւրեանց ի Մամիկոնեանց ասպարապետաց ի Տարոն առ ամին Մեղուայ զգեղն Մակաանգում՝ կոչեցեալ բոլոր սահմանաւն, Թլաւն, և Հարսնգումով, և Արագիլ բունովն, և գետաւն Մեղուայ, և ի գաւառն Թաղանայ. զԱրծուամարգ և զԶորենթաք, և Զաղացքն առ ստորոտով մաւտ ի գետն զայսոց Սելիկն տեսաք, և մեք տուաք իւրեանց հայրենիք. զգեղն Ռոստոմաշէն ի Մանաղկերտ մաւտ ի գիւղն Կոփ, ուր սուրբ Դանիէլի կեցոյցք էր, գետոյն արեւելից կողմն անջրգի մզրայովն որ գոմդիր էր Ռոստոմաշինի, Կոպար գետն որ ի մէջ Կողբայ և մինչ այլ մեծ ճանապարհ որ ի Մանաղկերտ երթայ. եւ արեւելից սահման ճանապարհն՝ որ աւագ գետն կերթայ և սղաքնաց. անխափան մնացէ յաւիտեանս յաւիտենից:

Եւ մեք Սմբատ թագաւոր և Գագիկ թագաւոր, և Տէր Յոհաննէս Կաթողիկոս Հայոց, յորժամ զՄանաղկերտ ի Վանդէր տուաք, ԽԴ. (44) Կաթողիկոս անցեալ էր մինչ առ մեզ:

Ես Սմբատ թագաւոր և Գագիկ թագաւոր և Տէր Յոհաննէս Կաթողիկոս Հայոց հանուրց, պարտիմք և զգահակալ Աթոռսն և յայտ առնել զիւրաքանչիւր գահ:

Նախ և առաջին՝ Հարք, այն է յաջոյ թուին յետ Սրբոյն Գրիգորի. Բ. Ոստանին. Գ. Մուրդապետ. Դ. Տայոցն է. Ե. Ռշտունեաց. Զ. Սիւնեաց. Է. Արծրունեաց. Ը. Մոկանցն. Թ. Ապահունեաց՝ որ այժմ Մանաղկերտ կոչի. Ժ. Բասենոյն. ԺԱ. Մամիկոնեանց. ԺԲ. Բագրեանայ. ԺԳ. Բղնունեաց. ԺԴ. Խոռխոռունեաց. ԺԵ. Բդշխունեանց. ԺԶ. Վանանդայ. ԺԷ. Արշարունեաց. ԺԸ. Գնու-

նեաց. ԺԹ. Գողթան. Ի. Գարգմանայ. ԻԱ. Եւմիակէոյ. ԻԲ. Բզնունեաց. ԻԳ. Երստակայ. ԻԴ. Աստոցն. ԻԵ. Ան-
ձեւանեաց. ԻԶ. Պալունեաց. ԻԷ. Միւս ասորոց. ԻԸ. Մե-
հունեաց. ԻԹ. Զարեւանայ. Լ. Միւս Աստոց. ԼԱ. Միւս
ասորոց:

Այս է Գահակալ Աթուռին և Արքեպիսկոպոսըն ԼԲ.
(32) զորս կարգեաց Ս. Գրիգոր երեք հարիւր քսան և
չորս եպիսկոպոսըն. այսոքիկ ընդ Արքեպիսկոպոսաց ձե-
ռամբն կային, և Միւսն ի յԱրքեպիսկոպոսացն առնուին,
և զոր մեռանէին իւրաքանչիւր լինակի Գահագլուխն որ
նոր աւրհնէր եպիսկոպոս և զտեղն ընոյր. եւ Գահա-
գլուխըն զկաթուղիկոսն տեսանէին և Միւսն առնուին
և բաշխէին հնազանդելոցն եպիսկոպոսաց:

Եւ թագաւորեաց Սմբատ ամս ԾԲ. (52), և նահա-
տակեցաւ ի Դվին ի Պարսից կամակցութեամբ Գագկայ
քուերորդւոյն իւրոյ ի թվ. Հայոց Գ. Ճ. Զ. (Այսպէս յօ-
րինակին)¹⁾:

— Ի թվ. Հայոց ԾԾԳ. (553=1104), նորոգեցաւ Կոն-
դակս, զոր հինգ հարիւր ինն տարուայ գրեալ էր. և ես
Գրիգոր Աղթամարցի, շինեցի զմագաղաթս և վերստին
նորոգեցի ի խնդրոյ մեծ և փառաւոր, հեղ և բարի Առաջ-
նորդացս, Տէր Յօհ. Արքեպիսկոպոս և Տէր Մխիթար
հէրպետիս. զոր Աստուած անփորձ կենաւք պահէ զոսոս
և զբարեմիտ կրաւնաւորքս մինչև ի խորին ձերութիւն.
Ամէն²⁾:

Ի հաւաքածոյից Տ. Յովն. ա. Բահանայ
Մկրեանի զիսկականէն ընդօրինակեալ
իւրով ձեռամբ:

1) Յայտնի է ի Պատմութենէ՝ թէ Սմբատ Խոստովանող
նահատակեցաւ ի Հայ թուականի ՅԳ. (304), որ կը համեմատի
Քրիստոսի 855 թուին, ուստի մեզ անհասկանալի է վերոգրեալ
թուականը. Յ. ք. Մկրեան:

2) Ծ. Խ. ուղղագրութիւնը պահում ենք ընագրի հարա-
դատ մնալով: